

ฟักทอง/ ฟักเทศ

รศ.นิพนธ์ ไชยมงคล

Cucurbita spp. มีถิ่นกำเนิดอยู่ในเขตแห้งแล้งแถบอเมริกากลาง ภาคเหนือของเม็กซิโกและภาคตะวันตกของอเมริกาเหนือ ปัจจุบันปลูกกันแพร่หลายในเขตร้อนและเขตแห้งแล้ง ซึ่งมีสายพันธุ์ที่พัฒนาขึ้นเองในแหล่งปลูกและสายพันธุ์ที่เป็นการค้า Purseglove(1968) กล่าวว่าเนื่องจากพืชกลุ่มนี้มีสายพันธุ์ค่อนข้างมากทำให้เกิดความยุ่งยากในการจำแนกสายพันธุ์ เป็นผลให้มีชื่อเรียกแตกต่างกันมากมายเช่น squash, pumpkin, marrow, cushaw ขึ้นอยู่กับลักษณะผล และการนำมาใช้ประโยชน์

Castetter&Erwin (1927) Bailey (1928) แบ่งฟักเทศและฟักทองออกเป็น 3 กลุ่มคือ *C.pepo*, *C.moschata* และ *C.maxima* ต่อมา Whitaker&Bohn (1950) เพิ่มกลุ่มขึ้นอีกหนึ่งกลุ่มคือ *C.mixta*

Cucurbita pepo L. (2n=40)กลุ่มนี้คือกลุ่มของ field pumpkin, marrow , vegetable marrow และ courgette

การเจริญเติบโตแบ่งออกได้สองกลุ่มคือ

1. กลุ่มที่มีลำต้นสั้น ตั้งตรง (bush type) *C.pepo* var. *melopepo* ทรงพุ่มกว้าง 3-4 ฟุต ผลเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว อายุเก็บเกี่ยวสั้น
2. กลุ่มที่มีลำต้นเป็นเถายาว(trailing/vine) *C.pepo* var. *pepo* ยาว 20-30 ฟุต ลำต้นแข็งเป็นมีหัวเหลี่ยม ขั้วเป็นเหลี่ยม มีร่องยาว ใบขนาดใหญ่ ขอบใบมีหยักลึก 3-7 หยัก มีขน เนื้อใบหยาบ มีก้านใบและก้านดอกขนาดเล็ก อายุเก็บเกี่ยว 90-120 วัน

สายพันธุ์ที่นำมาประกอบอาหารได้มี 8 กลุ่มคือ

- Pumpkin (*C.pepo* L. var. *pepo* L. Bailey)
- Scallop (C.pepo L. var. *clypeata* Alefield)
- Acorn (*C.pepo* L. var. *turbinata* Paris)
- Crookneck (*C.pepo* L. var. *torticolia* Alefield)
- Straightneck (*C.pepo* L. var. *recticollis* Pans)
- Vegetable marrow (*C.pepo* L. var. *fastiata* Paris)
- Cocozzelle (*C.pepo* L. var. *ionga* Paris)

- Zucchini (*C.pepo* L. *var. cylindrica* Paris)

Cucurbita moschata (Duchesne .ex Lam.) Duchesne ex. Poiret, (2n=40) กลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะเป็น pumpkins, musky squash, cushaw และ winter squash ลำต้นเป็นเถายาว มีห้าเหลี่ยมหรือกลม มีร่องไม่ชัดเจน ใบมีขนาดใหญ่ ขอบใบมีสามถึงห้าหยัก ส่วนที่เส้นใบรวมกันจะมีสีขาว มีขนอ่อนปกคลุมเถา ยอดอ่อนและใบ

ใช้ยอดอ่อน ดอก และผลแก่อายุเก็บเกี่ยว 90-120 วัน สำหรับประกอบอาหาร

Cucurbita maxima Duchesne ex. Poiret (Duch.ex.Lam).(n=40) ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็น pumpkin,winter squash chinese pumpkin, crookneck squash, squash,gourd เจริญเป็นเถา ยาว 15-20 ฟุต บางเถาอาจจะยาวถึง 35 ฟุต รัศมีแผ่กว้างถึง 20 ฟุต ลำต้นมีลักษณะกลม ไม้เนื้ออ่อน มีขนาดใหญ่ ลำต้น ยอดอ่อนและใบมีขนหนาปกคลุม อายุเก็บเกี่ยว 100-120 วัน

Cucurbita mixta Pang.เป็นกลุ่ม cushaw เช่น White Cushaw และ Green-Striped Cushaw ลำต้นเป็นเถา ใบขนาดใหญ่ มีจุดสีขาวที่โคนเส้นใบ อายุเก็บเกี่ยวมากกว่า 100 วัน

George(1985) แบ่งกลุ่มดังนี้คือ

Summer Squash	<i>Cucurbita pepo</i> L.
Winter Squash	<i>C.maxima</i> Duch ex.Lam. <i>C.mixta</i> Pang <i>C. moschata</i> Duch.ex Lam.)Duch ex. Poir <i>C.pepo</i> L.
Pumpkins	<i>C.maxima</i> Duch ex.Lam. <i>C.mixta</i> Pang <i>C. moschata</i> Duch.ex Lam.)Duch ex. Poir
Cushaw	<i>C.mixta</i> Pang
Vegetable Marrow	<i>C.pepo</i> L. var. <i>medullosa</i> Alef.

Toki(1982) จำแนกพืชทองออกเป็นกลุ่ม ๆ ดังนี้คือ

	Summer Squash	Winter Squash	Pumpkin	Cushaw	Marrow
C. maxima	-	x	x	-	X
C. moschata	X	X	X	X	-
C. pepo	X	X	X	X	-
C. mixta	-	X	X	X	-

Summer Squash   บริโภคผลอ่อน
 Winter Squash   ประกอบอาหารคาว หวาน และใช้เลี้ยงสัตว์
 Pumpkin   ผลแก่ทำเป็นของหวานและใช้เลี้ยงสัตว์
 Cushaw   ผลแก่ประกอบอาหารและใช้เลี้ยงสัตว์
 Marrow   ใช้ผลอ่อนประกอบอาหาร

Weaver&Bruner(1927) รายงานว่า *C.pepo, C.maxima* มีระบบรากเช่นเดียวกับแตงเทศหรือแตงโม รากแก้วจะเจริญในแนวตั้งลึก 6 ฟุต รากแขนงส่วนใหญ่จะเจริญอยู่ระดับ 2 ฟุต Goff (1887)กล่าวว่ารากของ C.pepo พันธุ์พุ่มเช่น Yellow Bush Scallop จะเจริญในระดับแนวนอนยาว 8.5 ฟุต ทรงพุ่มกว้าง 4 ฟุต อาจจะทำสร้างรากพิเศษตรงข้อ ดอก เป็นแบบ monoecious โดยดอกตัวผู้และตัวเมียจะเจริญเป็นดอกเดี่ยวแต่อยู่บนต้นเดียวกัน Nitch et al (1952) พบว่าอุณหภูมิและช่วงแสงจะมีอิทธิพลต่ออัตราดอกตัวผู้และดอกตัวเมีย ในกรณีที่อุณหภูมิสูง ช่วงแสงยาวจะมีดอกตัวผู้มาก ในทางตรงกันข้ามถ้าหากมีอุณหภูมิต่ำ ช่วงแสงสั้นจะมีดอกตัวเมียมาก ปกติจะเริ่มบานตั้งแต่ 5.00 น. และปิดตอนบ่าย เป็นพืชผสมข้าม

ดอกเป็นแบบ monoecious คือมีดอกตัวผู้และดอกตัวเมียแยกกันแต่อยู่บนต้นเดียวกัน ดอกตัวเมียจะมีรังไข่ชัดเจน ดอกที่เหมาะสมสำหรับการเจริญจะต้องมีใบเพื่อสร้างอาหารสำหรับการเจริญของผลอย่างพอเพียง และมีก้านดอกทำมุมกับเถา 90 องศา ผล จะแตกต่างกันทั้งรูปร่าง สี และน้ำหนัก ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ บางสายพันธุ์อาจจะมีน้ำหนัก 500 กรัม บางสายพันธุ์อาจจะหนักถึง 50 กิโลกรัม ผิวบางสายพันธุ์อาจจะมีเปลือกแข็งมาก ผิวเรียบ เป็นพุ่ม บางพันธุ์อาจจะมีผิวขรุขระ เปลือกอาจจะมีสีผิวขาวเหลือง เหลืองปนแดง เหลืองปนน้ำตาล เขียวเข้ม สีเทา หลายสีสลับกัน หรือมีลาย
 ไข่ของผลจะแตกต่างกันคือ

C.maxima มีขนาดใหญ่ หนา กลม เนื้อไม่แข็ง ผิวขรุขระ

C.moschata ผิวเรียบ มีห้าเหลี่ยม ปลายขั้วด้านติดกับผลจะขยายใหญ่

C.pepo ขั้วมีห้าเหลี่ยม ชัดเจน ปลายขั้วด้านติดกับผลขยายออกเล็กน้อย

C.mixta ขั้วมีห้าเหลี่ยม ผิวขรุขระ ขนาดของขั้วสม่ำเสมอ

ความสามารถในการผสมข้าม

	<i>C. moschata</i>	<i>C. mixta</i>	<i>C. pepo</i>	<i>C. maxima</i>
<i>C. moschata</i>	#		#	#
<i>C. mixta</i>		#	#	
<i>C. pepo</i>	#	#	#	
<i>C. maxima</i>	#			#

compatability

การผสมข้ามระหว่าง *C.maxima* x *C.pepo* จะให้เมล็ดที่ไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำมาขยายพันธุ์ต่อได้
C.maxima x *C. moschata* อัตราการติดผลต่ำ มีเมล็ดที่สมบูรณ์น้อย ในประเทศญี่ปุ่นได้ลูกผสมกลุ่มนี้คือ TETSUKABUTO *C.moschata* x *C.mixta* จะให้ลูกผสมที่ทนทานต่ออุณหภูมิสูง แต่มีการศึกษาค่อนข้างน้อย

การแบ่งกลุ่มสายพันธุ์ตาม Whitaker&Bohn (1952)

C.pepo : Aristocrat, Caserta, Butter Stick, Cocozelle, Conecticut Field, Fordhook, Delicata, Early Prolific Straightneck, Early White Bush (patty Pan), English Marrow, Golden Custard, Gold Rush, Orange Gourd, Pear Gourd, Small Sugar, Table Queen (Acorn), Tours, Tricolor Spoon Gourd, Uconn, White Bush Scallop, Winter Luxury, Vegetable Spaghetti, Yellow Crookneck, and Zucchini.

C.moschata: Alagold, Butternut, Calhoun, Chirimen, Dickenson Field, Golden Winter Crookneck, Kentucky Field, Large Cheese, Pic-N-Pic, Sugar Marvel, and Turkish Honey.

C.mixta: Green Striped Cushaw, Japanese Pie, Silverseed Gourd, Tennessee Sweet Potato, and White Cushaw.

C.maxima: Banana, Blue Kuri, Boston Marrow, Buttercup, Delica, Delicious, Essex Hybrid, French Turban, Hubbard, Japan Cup, Mammoth, Mammoth Chili, Marblehead, Nutty Delica, Olive, Sweet Mama, and Uchiki Kuri.

คุณค่าทางอาหาร (%)

ผลแก่

น้ำ	90.0
โปรตีน	1.0
น้ำมัน	0.2
แป้ง	8.0
เส้นใย	0.5

เมล็ด

น้ำมัน (%)	40-50
โปรตีน (%)	30

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

พืชเทศและพืชทอง เจริญได้ดีในสภาพอากาศอบอุ่น มีความชื้นพอเพียง สามารถปลูกได้ในพื้นที่ที่มีความสูงตั้งแต่ระดับ 0 ถึง 2000 เมตรจากระดับน้ำทะเล

อุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับการงอกของเมล็ดอยู่ระหว่าง 21.1-35.0 ° ซ อุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโตอยู่ระหว่าง 18.3-23.9 ° ซ

C.moschata และ *C.mixta* ทนทานต่ออุณหภูมิสูงได้ดีกว่า *C.maxima* และ *C.pepo* แต่ทุกกลุ่มจะไม่เหมาะสำหรับสภาพปลูกที่มีอุณหภูมิและความชื้นสูง การทดลองปลูกพืชทองในฤดูต่าง ๆ จากการทดลองปลูกที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ การปลูกในช่วงเดือนมกราคมจะให้ผลผลิตสูงกว่าการปลูกในเดือนตุลาคม

สายพันธุ์ทดสอบ : DELICA (EBISU) *C.maxima*.

	การทดลองครั้งที่ 1	การทดลอง 2
วันหยอดเมล็ด	10 ตุลาคม 34	25 ธันวาคม 34
วันปลูก	21 ตุลาคม 34	6 มกราคม 35
จำนวนต้น	512	570
พื้นที่ปลูก(ตารางเมตร)	600	800
วันเก็บเกี่ยว	19 ธันวาคม 34	24 มีนาคม 35
น้ำหนักเฉลี่ย/ผล(กก.)	1.3	2.7
น้ำหนักเฉลี่ยต่อต้น(กก.)	2.47	3.31

ผลผลิต(กก.)	475.0	1,886.0
ผลผลิตต่อไร่(กก.)	1,266.67	3,768.00

นิพนธ์ ไชยมงคล 2536 การทดสอบฤดูปลูกที่เหมาะสมของพืชทองญี่ปุ่น ภาควิชาพืชสวน คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่

สายพันธุ์

ในประเทศไทยสายพันธุ์ที่นิยมปลูกคือพันธุ์หนึ่งคางคก ซึ่งค่อนข้างทนทานต่อสภาพแวดล้อม ตลอดจนถึงโรคบางชนิด และมีลักษณะใกล้เคียงกับพันธุ์ Iron Cap นอกจากนี้เกษตรกรอาจจะเก็บเมล็ดพันธุ์เอง เก็บเกี่ยวผลอ่อนประกอบอาหารคาวหวาน ผลแก่ใช้ในการแปรรูป เช่น ข้าวเกรียบพืชทองพันธุ์ที่ใช้สำหรับอุตสาหกรรมการแช่แข็งหรืออบแห้ง นิยมใช้พันธุ์ Delica หรือ EBISU การทดลองเปรียบเทียบพันธุ์ในฤดูฝนและฤดูหนาว ที่สาขาพืชผัก ภาควิชาพืชสวน คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้(2535-36) พบว่าในฤดูฝนสายพันธุ์ Ebisu ให้น้ำหนักผลและผลผลิตต่อต้นสูงที่สุด ส่วนในฤดูหนาว พันธุ์ KURIJIMAN ให้น้ำหนักผลและผลผลิตต่อต้นสูงที่สุด

สายพันธุ์ทดสอบ

1. CHIKANARI
2. KURI
3. KURIJIMAN
4. EBISU

วันหยุดเมล็ด : 7 กรกฎาคม 2535   วันย้ายปลูก : 23 กรกฎาคม 2535

วันเก็บเกี่ยว : 1 ตุลาคม 2535

พื้นที่ปลูก(ตารางเมตร) : 750

ระยะปลูก(ซม.) : 60 x 250

พันธุ์	จำนวนต้น	ความยาวของ เถา(ซม.)		วันดอกบาน
		22/8/35	22/10/35	
1. CHIKANARI	47	230	240	25
2. KURI	48	220	253	25
3. KURIJIMAN	82	205	224	26
4. EBISU	72	240	265	28

วันเก็บเกี่ยว 1 ตุลาคม 35

พันธุ์	จำนวนต้น	จำนวนผล	นน.เฉลี่ย/ผล (กก.)	นน.เฉลี่ย/ต้น (กก.)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)
1. CHIKANARI	47	54	1.2	1.45	1,232.5

2. KURI	48	108	1.5	2.25	1,912.5
3. KURIJIMAN	81	185	1.2	2.28	1,938.0
4. EBISU	70	190	1.6	2.71	2,303.5

การทดลองในฤดูหนาว

วันหยอดเมล็ด: 29 ตุลาคม 2535   วันย้ายปลูก : 13 พฤศจิกายน 2535

พื้นที่ปลูก(ตารางเมตร) : 800   ระยะปลูก : 60 x 300 ซม.

วันเก็บเกี่ยว : 29 มกราคม 2536

พันธุ์	จำนวนต้น	จำนวนผล	นน.เฉลี่ย/ผล (กก.)	นน.เฉลี่ย/ต้น (กก.)	ผลผลิตรวม (กก.)
1. CHIKANARI	136	219	1.30	1.40	302
2. KURI	8	15	1.40	1.87	21
3. KURIJIMAN	76	161	1.05	2.11	170
4. EBISU	107	160	1.30	1.49	213

ดินและการเตรียมดิน

ฟักทอง/ฟักเทศเจริญได้ดีดินแทบทุกชนิด แต่ดินที่เหมาะสมคือดินที่ร่วนซุย มีความอุดมสมบูรณ์ หน้าดินลึก ระบายน้ำได้ดี

การเตรียมดินมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโต ผลผลิตและคุณภาพของพืชผักทุกชนิด

การปลูกควรบ่มเมล็ดในอุณหภูมิ 30 °ซ เมื่อเมล็ดเริ่มงอก นำไปเพาะในถุงหรือกระถาง หลังจากมีใบจริง 3-4 ใบ จึงนำไปปลูก

การปลูกฟักทองนิยมเจาะร่องปลูกกว้าง 30-40 ซม. ลึก 30 ซม. ห่างกัน 3 เมตรสำหรับแถวเดี่ยวและ 5 เมตรสำหรับแถวคู่ซึ่งจัดเถาให้เจริญเข้าหากัน

ฟักทองยักษ์จะขุดหลุมปลูกกว้าง 50-70 ซม. ลึก 50-70 ซม. ระยะปลูก 4x 4 เมตร

วิธีการปลูก

ระยะปลูกสายพันธุ์พุ่ม (Bush Type) ใช้ระยะ 50 x 100 ซม.

สายพันธุ์เลื้อย (Vine Type) ใช้เมล็ด 250-450 กรัมต่อไร่ ระยะระหว่างต้น 60 ซม ระยะระหว่างแถว 3-4 เมตร หรือ 900-1,300 ต้นต่อไร่

การตัดแต่งเถา

สายพันธุ์เลื้อย (Vine Type) ตัดแต่งเมื่อมีใบจริง 5 ใบให้เด็ดยอด ตัดเถาที่เจริญสม่ำเสมอ 2-4 เถาต่อต้น ขึ้นอยู่กับขนาดผล

การปลูกฟักทองยักษ์ น้ำหนักที่บันทึกสูงที่สุดในโลกคือ 1061 ปอนด์ จะให้ติดผลห่างจากโคนต้น 10 ฟุตหรือมีใบจริงอย่างน้อย 800 ใบ

การใช้ฮอร์โมนเพื่อเพิ่มผลผลิต

Das & Das (1997) ทดลองใช้ฮอร์โมนเพื่อเพิ่มผลผลิตฟักทองพันธุ์ Guamala Local และใช้ฮอร์โมน GA₃ เข้มข้น 25,50 และ 100 ppm NAA 50,100 และ 150 ppm Ethephon 100, 150 และ 200 ppm พบว่า Ethephon 200 ppm ฉีดพ่นเมื่อมีใบจริง 3-4 ใบให้ผลผลิตสูงที่สุดคือ 588.33 quinton/ha. ส่วน Control ให้ผลผลิต 298.33 q/ha.

การติดผล

ฟักทอง/ฟักเทศ ผสมข้ามโดยแมลง หรือใช้ผสมด้วยมือหรือใช้ฮอร์โมนผลใหญ่ช่วยผสมให้ติดเถาละ 2 ผลหรือใช้ฮอร์โมนเช่น

1. -Naphthaleneacetate of sodium or Potassium 150-300 ppm Sodium 2,4-Dichloro -phenoxy acetate 10-20 ppm

ขนาดของใบกว้าง 18 ซม.สร้างอาหารเลี้ยงผลได้หนัก 0.8 กก.

ฟักทองโดยทั่วไปจะช่วยผสม เริ่มจากดอกที่สอง ส่วนฟักทองยักษ์จะผสมเมื่อดอกเจริญห่างต้น 10 ฟุตหรือมีใบประมาณ 800 ใบ(ฟักทองที่ใหญ่ที่สุดในโลกหนัก 1061 ปอนด์)

อิทธิพลของจำนวนต้น จำนวนเถา ต่อผลผลิตฟักทองพันธุ์ Wase Kurokawa

จำนวนต้น(พื้นที่1000ม ²)	จำนวนเถาต่อต้น	ผลผลิต(จำนวนผล)
600	3	1,880
600	4	1,920
900	2	1,920
900	3	1,930
900	4	2,050
1,200	2	2,380

1,200	3	2,650
-------	---	-------

ที่มา: Toki,T. 1982, "Cucurbita spp." Tsukuba International Training Center ,Tsukuba,Japan.

การใส่ปุ๋ย

ผักเทศ/ผักทอง เป็นกลุ่มที่ต้องการปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง การใส่ปุ๋ยเพื่อให้มีประสิทธิผลสูงที่สุด ควรจะทำการวิเคราะห์ดิน เพื่อหาปริมาณสารอาหารในดินและปริมาณที่ควรจะให้เพิ่ม

การใส่ปุ๋ยไนโตรเจนตามผลการวิเคราะห์ดิน

ปริมาณปุ๋ยฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมสำหรับการปลูกผักทอง/ผักเทศ

ผลการวิเคราะห์ดิน	ผลการวิเคราะห์ดิน(ปอนด์ต่อเอเคอร์)	
	ฟอสฟอรัส	โพแทสเซียม
ต่ำมาก	132	200
ต่ำ	105	160
ปานกลาง	70	112
สูง	35	64
สูงมาก	18	64

การปลูกผักเทศของเกษตรกรในประเทศญี่ปุ่นใส่ปุ๋ย(กก/1000 ม²)

ปุ๋ย	จำนวน (กก/1000 ม ²)	ใส่ก่อนปลูก	ใส่หลังปลูก		
			I	II	III
Compost	2000	2000	-	-	-
N	22	11	4	7	4
P ₂ O ₅	19	8	3	4	4
K ₂ O	22	8	4	5	5

ควรใส่ปุ๋ยคอก เช่น มูลไก่ และไถพรวนให้ดี การใส่ปุ๋ยโดยทั่วไป จะใช้ฟอสฟอรัสสูงในระยะแรกของการเจริญเพื่อช่วยในการเจริญของราก ระยะการเจริญของเถา พืชต้องการไนโตรเจนมาก ส่วนระยะติดผล จะต้องการโพแทสเซียมสูง

ในสหรัฐอเมริกาแนะนำใช้ปุ๋ย ดังนี้คือ
โดยในระยะแรกพืชต้องการฟอสฟอรัสสำหรับการเจริญของราก (9-35-15)
ระยะต่อมาคือระยะการเจริญของเถาพืชจะต้องการไนโตรเจน(2-1-1)
ระยะการเจริญของผลพืชจะต้องการโพแทสเซียม(1-1-2)
การเก็บเกี่ยว

Summer Squash ,Vegetable Marrow สายพันธุ์ที่นิยมปลูกคือ Zucchini, yellow crookneck and scallop squashes. เก็บเกี่ยวผลอ่อน หลังจากกลีบดอกร่วงหรือก่อนที่เปลือกจะแข็ง โดยจะเริ่มเก็บเกี่ยวหลังหยอดเมล็ดประมาณ 40-50 วันขึ้นอยู่กับสายพันธุ์และฤดูปลูก เก็บรักษาได้ 1 อาทิตย์ ในอุณหภูมิ 7-10 ° ซ ความชื้นสัมพัทธ์ 90-95 %

Winter Squash (C.maxima, C.moshata และ C.pepo) สายพันธุ์ที่นิยมปลูกคือ Hubbard, spaghetti, butternut, banana และ acorn เก็บเกี่ยวผลแก่ เมื่อเปลือกแข็ง หรือ 3-4 เดือนหลังจากหยอดเมล็ด เก็บรักษาในที่ ๆมีการถ่ายเทอากาศดี อุณหภูมิ 10-15° ซ ความชื้นสัมพัทธ์ 70-75% เก็บรักษาได้ 2-3 เดือน

Hubbard และ banana squashes อยู่ในกลุ่ม *C.maxima*, ส่วน butternut squashes อยู่ในกลุ่ม *C.moschata* และ spaghetti และ acorn squashes อยู่ในกลุ่ม *C. pepo* (Phillips and Rix,1993)

เอกสารอ้างอิง

- Das,B.C. and K.T.Das.,1997, Studies on response of GA₃, NAA & Ethrel on vegetative growth & yield of pumpkin (*Cucurbita moschata* Poir.) Hort.Abst. 1997 (67) 6:
- Cucurbits (*Cucurbita* spp.) <http://www.hort.purdue.edu/newcrop/1492/cucurbits.html>
- Phillips,R., and Rix, M. 1993. The Random House Book of Vegetables . Random House, NewYork.
- Splittatoesser, E.W. Vefetable Growing Handbook AVI Publishing Company, Inc. Westport, Connecticut.
- Purseglove, W.J. 1968, Tropical Crops, Dicotyledons. Longman, London.
- Whitaker,TW. And Bohn, G.W. 1950, The Taxonomy, genetics, production and uses of the cultivated species of *Cucurbita*, Econ, Bot. 4, 52-81.

Whitaker, TW. And Davis, G.N. 1962. Cucurbits, botany, cultivation and utilization. Londo,
Leonard Hill.